

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-04-26
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 2578-18

SÖKANDE

Kungsbacka kommun
Stadshuset
434 81 Kungsbacka

Ombud: Advokaterna Charlotte Bourner och Ted Wennerqvist
Advokatfirman Stangdell & Wennerqvist AB
Norra Hamngatan 18
411 06 Göteborg

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till anläggande av översvämningsskydd m.fl. åtgärder i Kungsbackaån inom Kollaområdet i Kungsbacka kommun

Avrinningsområde: 107

N: 6374741

E: 324567

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen, som godkänner den i målet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen, lämnar Kungsbacka kommun tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken att inom fastigheterna Kungsbacka Kolla 1:20, 1:29, 1:36 och 5:5, dels anlägga översvämningsskydd i form av bl.a. tätskärm/spont, med härtill hörande anläggningar, dels anlägga pumpstation med tillhörande grundläggning, elcentral och utloppsledningar med erosionsskydd, i och invid Kungsbackaån, dels anlägga dagvattenledning med tillhörande brunnar m.fl. anläggningar i området, dels justera gång- och cykelväg (med tillhörande slänter), utmed västra sidan av Kungsbackaån, dels utriva två befintliga bryggor i Kungsbackaån, med härtill hörande anläggningar

Dok.Id 433643

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.vanersborgstingsratt.domstol.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

och

dels utföra erforderliga schaktnings- och övriga anläggningsarbeten i berört område.

Villkor

1. Arbetena skall utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgett och åtagit sig i målet om inte annat följer av domslutet nedan. Mindre ändringar av verksamheten får vidtas efter godkännande av tillsynsmyndigheten.
2. Arbeten som kan medföra grumling ska planeras och genomföras så att grumlingen blir så liten som möjligt. Grumlande arbeten får inte utföras under perioden 1 oktober till och med 30 november samt 1 april till och med 31 maj. Tillsynsmyndigheten får dock på begäran av Kungsbacka kommun medge avvikelser från villkoret.
3. De skadeförebyggande åtgärder och skyddsåtgärder som redovisas på sidorna 13 till 17 i ansökan (domstolens aktbilaga 1) ska genomföras (om inte annat framgår av villkor nr 2).
4. Buller från verksamheten ska begränsas i enlighet med riktvärdena i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15). Tillsynsmyndigheten får medge undantag från ovan nämnda riktvärden.
5. Kontrollprogram för verksamheten ska upprättas i samråd med och godkännas av tillsynsmyndigheten, innan arbetena påbörjas.

Verkställighet

Tillståndet får tas i anspråk även om domen inte vunnit laga kraft.

Arbetstid

Arbetena skall vara utförda inom fem (5) år från det att domen vunnit laga kraft i tillståndsdelen.

Oförutsedd skada

Anspraak i anledning av oförutsedd skada får framställas inom fem (5) år från arbetstidens utgång.

Prövningsavgift

Prövningsavgiften fastställs till sjuttiotusen (70 000) kr. Avgiften är betald.

Rättegångskostnader

Kungsbacka kommun ska betala ersättning för rättegångskostnader till Länsstyrelsen i Hallands län med 18 400 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom tills betalning sker.

ORIENTERING

Kungsbackaån har genom åren orsakat ett flertal omfattande översvämningar i de tätbebyggda delarna av Kungsbacka stad, vilka orsakat skador på fastigheter och infrastruktur och till betydande ekonomiska belopp. Kommunen har därför beslutat att anlägga permanenta översvämningsskydd utmed de åsträckor som har en särskilt utsatt bebyggelse, i syfte att minska risken för och omfattningen av framtida översvämningar i ån.

Förevarande ansökan avser en etapp av permanent översvämningsskydd utmed en delsträcka av ca 800 m av Kungsbackaån i Kolla, strax söder om Kungsbacka centrum. Översvämningsskyddet ska anläggas vid ett bostadsområde, med låga marknivåer och tät bebyggelse nära ån. Översvämningsskyddet utgörs av en kombination av en tätskärm i form av en inklädd plastspont, upphöjda partier av en gång- och cykelväg med ett tätmembran i väguppbyggnaden och kortare sträckor med jordvallar samt en ny pumpstation.

För att säkerställa funktionen i områdets dagvattensystem, ska förutom en ny pumpstation även en ny uppsamlade dagvattenledning anläggas öster om översvämningsskyddet, till vilken befintliga dagvattenutlopp ansluts. Nya ledningar och brunnar görs vattentäta för att översvämningssäkra deras funktion, medan gamla utloppsledningar förseglas. Vid normala vattenstånd i Kungsbackaån avleds dagvattnet från den uppsamlade ledningen via självfall till ån. När vattenståndet är för högt kommer istället föreslagna pumpstation att trycka ut dagvattnet i ån. Den nya pumpstationen - med tillhörande elcentral och tre utloppsledningar ut i Kungsbackaån - placeras strax väster om den centralt belägna gång- och cykelbron. Ett täckdike anläggs väster om översvämningsskyddet för att hantera ytavrinningen och det markvatten som samlas i lågpunkter. Vidare planeras gestaltningsåtgärder och upprustning av parkstråket kring den gång- och cykelväg (GC-väg) som löper utmed ån.

Åtgärderna har den omfattningen att tillstånd till vattenverksamhet krävs enligt 11 kap miljöbalken (1998:808), MB.

Föreslagna åtgärder kommer att utföras i Kungsbackaån söder om Kungsbacka centrum, inom fastigheterna Kungsbacka Kolla 1:20, 1:29, 1:36 och 5:5.

Kungsbackaåns slutliga recipient är Kungsbackafjorden. Fjorden är på grund av sina värden utpekad som ett Natura 2000-område och ett naturreservat samt utgör riksintresse för naturvärden och friluftslivet. Kungsbackaån utgör en avgränsad vattenförekomst, som är statusklassad av Vattenmyndigheten och omfattas av miljö kvalitetsnormer. Enligt Vattenmyndighetens bedömning av vattenkvaliteten har Kungsbackaån måttlig ekologisk status, med målet att god ekologisk status ska uppnås till år 2027.

ANSÖKAN

Yrkanden

Kungsbacka kommun har sökt enligt miljöbalken att, inom fastigheterna Kungsbacka Kolla 1:20, 1:29, 1:36 och 5:5,

dels anlägga översvämningsskydd i form av bl.a. tätskärm/spont, med härtill hörande anläggningar,

dels anlägga pumpstation med tillhörande grundläggning, elcentral och utloppsledningar med erosionsskydd, i och invid Kungsbackaån,

dels anlägga dagvattenledning med tillhörande brunnar m.fl. anläggningar i området,

dels justera gång- och cykelväg (med tillhörande slänter), utmed västra sidan av Kungsbackaån,

dels utriva två befintliga bryggor i Kungsbackaån, med härtill hörande anläggningar,

dels ock utföra erforderliga schaktnings- och övriga anläggningsarbeten i berört område.

Vidare har Kungsbacka kommun yrkat att såväl arbetstiden som tiden för inkommande med anspråk på ersättning enligt reglerna om oförutsedd skada bestäms till fem år samt att verkställighetsförordnande medges.

Förslag till tillståndsvillkor

Såsom villkor för den ovan tillståndssökta vattenverksamheten föreslår kommunen följande villkor:

Allmänt villkor

1. Verksamheten ska bedrivas och anläggningarna utformas i huvudsaklig överensstämmelse med vad kommunen redovisat i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i målet. Mindre ändringar av verksamheten får vidtas efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Buller

2. Buller från verksamheten ska begränsas i enlighet med riktvärdena i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15). Tillsynsmyndigheten får medge undantag från ovan nämnda riktvärden.

Kontrollprogram

3. Kontrollprogram för verksamheten ska upprättas i samråd med och godkännas av tillsynsmyndigheten, innan arbetena påbörjas.

Tidigare tillstånd

Såvitt det är känt finns följande tillståndsgivna anläggningar/verksamheter i närområdet kring föreslagna åtgärder:

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 4 juni 2013 i mål M 1199-12, om tillstånd till anläggande av översvämningsskydd m.fl, åtgärder i Kungsbackaån inom fastigheterna Kungsbacka 3:1 och 3:6 samt Tölö 8:12 och 8:24. Tillståndshavare är Kungsbacka kommun. Tillståndet bedöms inte bli påverkat av den nu tillståndssökta vattenverksamhet då den tillståndsgivna verksamheten ligger uppströms det nu aktuella området.

Vänersborgs tingsrätts, dåvarande Vattendomstolen, dom DVA 12 den 27 mars 1991 i mål VA 25/90, om tillstånd att uppföra gång- och cykelbro över Kungsbackaån inom fastigheterna Kolla 1:20 och Kungsbacka 4:6, Tillståndshavare är

Kungsbacka kommun. Den nu tillståndssökta verksamheten innefattar arbeten som kommer att utföras i direkt anslutning till gång- och cykelbron. Gång- och cykelvägen i direkt anslutning till bron kommer att höjas upp, breddas och ges en flackare lutning. Den upphöjda korsningen utgör därmed en del av planerat översvämningsskydd. I samband med detta genomförs underhållsåtgärder på gång- och cykelbron i form av byte av räcken och belysning samt att bila bort fundament till belysningsstolpar. Åtgärderna ska utföras av Kungsbacka kommun som även innehar tillståndet till gång- och cykelbron, varför bedömningen blir att tillståndet inte påverkas av de planerade åtgärderna.

Vänersborgs tingsrätts, dåvarande Vattendomstolen, dom DVA 61 den 29 november 1989 i mål VA 41/89, om tillstånd att uppföra vägbro samt gång- och cykelbro över respektive utföra vattenledning under Kungsbackaån inom fastigheterna Kolla 5:2 och Kungsbacka 4:6. Tillståndshavare är Kungsbacka kommun. Tillståndet bedöms inte bli påverkat av den nu tillståndssökta vattenverksamhet då den tillståndsgivna verksamheten ligger nedströms det nu aktuella området.

Fastighetsförhållanden och rådighet

Berört mark- och vattenområde ligger inom fastigheterna Kungsbacka Kolla 1:20, 1:29, 1:36 och 5:5, med följande ägarförhållanden.

- Fastigheterna Kungsbacka Kolla 1:20 och 5:5 ägs av kommunen.
- Fastigheten Kungsbacka Kolla 1:29 ägs av Riksbyggens Brf Kungsbackahus nr 4, bostadsrättsföreningen Kolla Äng.
- Fastigheten Kungsbacka Kolla 1:36 ägs av Eksta Bostadsaktiebolag.

Kommunen har erforderlig rådighet/markåtkomst över fastigheten Kungsbacka Kolla 1:36 och Kungsbacka Kolla 1:29 genom upprättade servitutsavtal.

Inom området finns två stycken privatägda bryggor som kommer att tas bort. De servitut och ledningsrätter som belastar arbetsområdet kommer inte att påverkas av arbetena. De befintliga ledningarna kommer att ligga kvar och behållas i drift under arbetstiden samt driften att säkerställas med lämpliga skadeförebyggande åtgärder.

Kommunen har haft kontakt med förvaltaren av berörda bryggor, servitut och ledningsrätter och avser att lösa eventuella utestående frågor genom överenskommelse direkt med berörd part.

Med hänsyn till vad som ovan anförts har kommunen erforderlig rådighet för prövning av förevarande tillståndsansökan.

Planförhållanden

Området omfattas av kommunens fördjupade översiktsplan från år 2009, i vilken aktuellt område beskrivs som parkområde i anslutning till ett bostadsområde.

Kungsbackaån anges som viktig för närrekreation och som en viktig del av stadsbildningen i Kungsbacka. Ett lättillgängligt park- och rekreationsstråk föreslås med gång- och cykelstråk utmed ån mellan Björkris till Inlagsleden. Inom arbetsområdets norra del föreslås en park utredas.

Aktuellt område omfattas av följande tre detaljplaner.

1. Detaljplan för del av Kolla 1:20 m fl i Kungsbacka tätort, bostäder vid sjöallén, vilken vann laga kraft den 18 december 2003.
2. Detaljplan för del av Kolla 1:20 m fl i Kungsbacka tätort, bostäder sydväst om innerstaden, etapp 1, vilken vann laga kraft den 12 juli 1990. Plankartan för denna detaljplan är uppdelad på två blad (KP94bI1 respektive KP94bI2) men utgör i övrigt samma detaljplan.
3. Detaljplan för Kolla 5:6 m fl i Kungsbacka stad. Detaljplanen vann laga kraft den 11 april 2010.

Av sökt verksamhet berört område är i ovan nämnda detaljplaner angivet som park- och naturområde. Vattenområdet anges som dels öppet vattenområde där enstaka bryggor på traditionellt sätt medges, dels område för småbåtshamn där bro för gång- och cykeltrafik får uppföras. Någon ändring av markanvändningen vid utförandet av nu sökt verksamhet/anläggningar är inte aktuell. Strandskyddet gäller enligt uppgift inom mark betecknad som "Park och Natur".

De nu sökta åtgärderna bedöms inte strida mot gällande planbestämmelser eller möta hinder ur allmän planeringssynpunkt.

Koordinat- och höjdsystem

Samtliga nivåer i föreliggande dokument är angivna i RH2000, där inte annat anges.

Områdesbeskrivning

Aktuellt område omfattar strandzonen mellan Kungsbackaån och upp till anslutande bebyggelse utmed åns västra sida i Kolla-området. Delsträckan karaktäriseras av anlagda gräsytor med enstaka träd och ett triviale fältskikt längs med ån samt en asfalterad gång- och cykelväg, vilken löper parallellt med ån.

Inom berörd sträcka är Kungsbackaån cirka 20 - 25 meter bred, har ett vattendjup om cirka 2,5 meter och vattenflödet är lugnflytande. Botten utgörs till huvuddelen av finsediment och lera, vilket förorsakar grumling och brunfärgning av vattnet. Närmast vattenbrynet omges det aktuella avsnittet av Kungsbackaån främst av bladvass, älggräs, jättebalsamin, kirskål, brännässla och hundäxing. Området hyser inga högre natur- eller kulturvärden, men har ett lokalt rekreativvärde genom det parkstråk som sammanbinder Kungsbacka centrum med bostadsområdet Kolla. Kungsbackaån i sin helhet hyser höga naturvärden.

Den aktuella sträckan är tydligt påverkad av det stadsnära läget. Aktuell åsträcka utgör en känd fiskelokal för storvuxen abborre. Sträckan hyser inga bra lekområden för lax och havsöring eller sandbankar som utgör lämpliga uppväxtområden för nejonögonlarver, men den vandrande fisken passerar förbi området. Däremot bedöms Kungsbackaån i sin helhet, inklusive biflöden, utgöra ett värdefullt vattenområde, tillika ett ekologiskt särskilt känsligt område och ett reproduktionsområde för lax och havsöring. Ån hyser även bestånd av elritsa, gädda, abborre, ål, flodnejonöga och havsnejonöga samt har bitvis en värdefull bottenfauna.

Kungsbackaåns slutliga recipient är Kungsbackafjorden, vilken har mycket höga natur- och rekreativvärden.

Hydrologiska förhållanden

Vattennivåerna i Kungsbackaån varierar med årstid, höjdvariationer i landskapet och avstånd till havet. I åns nedre delar påverkas dess nivå främst av havsnivån medan nivån i åns övre delar främst påverkas av flödet i ån. Påverkan från havet sträcker sig tydligt upp till Kraftvägen, belägen ca 3 km norr om/uppströms aktuellt område.

Vattennivån och vattenflödet i Kungsbackaån varierar enligt följande.

Tabell 1. Vattenstånd i Kungsbackaån [m].

HHW50	+2,15 för område norr om GC-bro +2,05 för område söder om GC-bro
MHW	+1,12
MW	+0,12
LLW	-0,83

För aktuellt område har det högsta vattenståndet i ån beräknats till +2,17 m i norr och till +2,05 m i söder (beräknat med ett högsta högvatten i havet på nivå +1,82 m i kombination med ett 200-års flöde i ån). Det framtida högsta högvattenståndet (med klimatpåverkan) har beräknats till +2,62 m.

Tabell 2, Karakteristiska vattenflöden i Kungsbackaån (m³/s)

	Flöde (m ³ /s)
HHQ-200 år	60
HHQ-100 år	50
HHQ-50 år	45
HHQ-10 år	31
MHQ	20,21
MQ	4,23
MLQ	0,64
LLQ	0,32

Geotekniska förhållanden

Markytan i området sluttar generellt från det högre belägna området i väst, i riktning mot Kungsbackaån, och varierar nivåmässigt mellan ca +6 m i väster och ca +1,5 - 2 m närmast släntkrönet vid ån, i öster. Närmast Kungsbackaån består marken mestadels av gräsytor och en hårdgjord GC-väg. Under det organiska ytjordskiktet utgörs jordlagren av fyllnadsmaterial i form av grus, sand och lera, alternativt torrskorpelera till ca 0,5-1 m djup. Under asfalterade ytor i området finns ett bärlager med friktionsmaterial i form av en "teknisk" fyllning. Under fyllnadsmassorna/torrskorpelera utgörs de naturliga jordlagren av lera/gyttjig lera till varierande djup samt förmodad friktionsjord ovan berg. Förmodat berg eller block har påträffats på djup varierande mellan ca 30 och 60 m.

Stabilitetsförhållandena bedöms enligt utförda geotekniska undersökningar som tillfredställande för planerat översvämningsskydd i form av inklädd plastspont, partier med upphöjd gång- och cykelväg med ett tätmembran i väguppbyggnaden samt kortare sträckor med jordvallar. Med hänsyn till sättningsrisken måste dock de upphöjda partierna av gång- och cykelvägen (med tillhörande slänter) grundläggas med lättfyllnad, där den ökade belastningen på marken överstiger ca 5 kPa. Jordvallarna anläggs istället med viss överhöjning (dvs. att de görs något högre än vad som krävs) för att klara skyddsnivån trots eventuella framtida sättningar. Planerad plastspont påverkar varken sättnings- eller stabilitetsförhållandena och kräver inga grundläggningsåtgärder.

Föroreningar

Flera markmiljötekniska undersökningar har genomförts i aktuellt område. Enligt dessa finns förhöjda halter av PAH (polycykliska aromatiska kolväten), arsenik och kobolt i ett fåtal punkter i områdets fyllnadsmassor, ned till ca 0,5 m under markytan. Uppmätta halter ligger över känslig markanvändning (KM) men under riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM). Vidare har förhöjda halter av arsenik (strax över riktvärdet för KM) påträffats i naturlig lera, ned till ca 1 m under markytan, vilket bedöms vara en naturligt förekommande bakgrundshalt av arsenik i lera i Kungsbackaområdet. Därmed bedöms inte leran som förorenad.

Sedimenten i Kungsbackaån utmed aktuell sträcka är förorenade, främst av TBT (tennorganiska föreningar), PCB (polyklorerade bifenyler) och PAH men i viss mån även av metaller. Halterna av PAH och TBT är allvarligt förhöjda och kan ge akut-toxiska effekter. Föroreningarna i sedimenten är ytligt belägna. Vid schaktning i vatten ska förorenade sediment omhändertas.

Analyserade grundvattenprov visar att grundvattnet i området överskrider Göteborgs Stads riktlinjer för utsläpp av förorenat vatten till recipient och dagvatten för halten av krom, bly, koppar och zink för ofiltrerade grundvattenprov samt för halten koppar i ett filtrerat grundvattenprov. Vidare finns en förhöjd halt av arsenik i grundvattnet, vilken bedöms härröra från den naturligt förhöjda bakgrundshalten i området.

Tillståndssökta anläggningar/åtgärder

De sökta åtgärderna består av en kombination av översvämningsskydd, förändringar i VA-systemet och gestaltningsåtgärder, vilka ska utföras på en sträcka av cirka 800 meter i/vid Kungsbackaån.

Föreslaget översvämningsskydd utformas främst som ett inklätt, vertikalt skydd (spont), förutom utmed kortare sträckor i norr och söder, där skyddet istället utformas som gräsbevuxna vallar. Sponten kommer att ha en höjd på mellan ca 0,4 -1,5 m ovan mark och kläs in med träkomposit och förs ned i marken till 1,5-2 meters djup. De gräsbevuxna vallarna kommer att bli ca 0,1-0,9 m över dagens marknivå. Även delar av den längsgående gång- och cykelvägen (GC-vägen) kommer att utgöra en del av översvämningsskyddet, där vägbanan höjs upp till 0,75 - 1,1 m (0,4-1,1 m över dagens markyta) i vissa korsningar vid anslutningsvägar från bostadsområdet i väster.

För att säkerställa funktionen i områdets dagvattensystem föreslås en ny pumpstation och en ny uppsamlande dagvattenledning öster om översvämningsskyddet, till

vilken befintliga dagvattenutlopp ansluts. Dagvattnet kommer vid normala vattenstånd i Kungsbackaån att avledas till den uppsamlade ledningen, med självfall, ned till ån. Vid höga vattenstånd kommer dagvattnet istället att pumpas via den nya pumpstationen ut i ån. Den nya pumpstationen placeras strax väster om den centralt belägna gång- och cykelbron. Pumpstationen får tre utloppsledningar ut i Kungsbackaån och kring dessa läggs ett erosionskydd ut i strandkanten och ut i ån.

Vidare föreslås en ny gestaltning av området för att samtidigt kunna skapa ett attraktivt parkstråk utmed ån, med bl.a. en uppgraderad GC-väg, ny belysning och nya sittplatser.

Detaljerna för anläggningarna och dess utförande kommer att fastställas under detaljprojekteringen. Eventuella mindre ändringar av verksamheten behöver därför kunna vidtas av kommunen, efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Skadeförebyggande och kompensationsåtgärder

Vid genomförande av åtgärderna kommer skadeförebyggande skyddsåtgärder att vidtas för att minska den negativa inverkan på naturmiljön som ingreppen kan tänkas få och för att minimera kumulativa effekter.

Slutliga försiktighetsmått kommer att fastställas i samråd med tillsynsmyndigheten men i förevarande fall föreslås följande åtgärder vara lämpliga för projektet som helhet.

- Planerad plantering av träd, buskar och örter bör främst ske med naturligt förekommande arter alternativt arter som är väl beprövade i området för att undvika spridning av främmande invasiva arter.
- Plantering av vattentåliga lövträd planeras närmast strandkanten. Intentionen är dock att spara så många stora träd som möjligt för att behålla delar av befintligt biologiskt liv.

- Grumlingseffekterna i vattenmiljön bör så långt som möjligt begränsas, t.ex. genom att utföra arbetena vid låg vattenföring samt att försöka minimera arbetstiden i vatten (dvs. försöka genomföra arbeten under så kort och samlad tid som möjligt).
- Inga arbeten i vatten bör ske under perioderna 1 oktober-15 november och 15 april-30 maj. Om arbeten i vatten utförs vid andra tider på året krävs restriktioner för hur mycket grumling arbetena får medföra.
- Arbeten i vatten ska så långt som möjligt genomföras med tätslutande skopa och med försiktighet.
- Schaktning i strandkanten bör ske inom en avskärmning för att minimera grumlingen.
- Utrivning av bryggor och utläggning av erosionsskydd bör ske med försiktighet.
- Arbetsområdet på land bör minimeras ned mot ån.
- Ekologiskt och fiskeribiologiskt sakkunnig bör medverka vid och inför utförandet av anläggningsarbetena.
- För att kompensera för utläggningen av erosionsskydd utmed aktuell sträcka kan en del större naturstenar läggas ut för att skapa ståndplatser för fisk.
- Tiden med blottad strandnära jord bör minimeras.
- Spårbildning från maskiner etc. ned mot ån bör undvikas.
- Krav på särskilda miljöskyddsrutiner bör skrivas in i förfrågningsunderlaget vid upphandling av entreprenör för arbetena vad gäller hantering av maskiner, material och produkter, inklusive lagring och tankning.

De skadeförebyggande och kompensationsåtgärder som är aktuella redovisas närmare i avsnitt 4.3 i miljökonsekvensbeskrivningen (bilaga 2 till ansökan).

Då åtgärderna innefattar hantering av förorenade massor föreslås följande åtgärder för hanteringen härav.

- Upplag av bl.a. schaktmassor får inte anläggas i närheten av vattendraget så att grumling uppstår.
- Vid behov ska dämpningshämmande åtgärder, som t.ex. vattenbegjutning, utföras.

- Föroreningsspridning från området ska minimeras genom rengöring av verktyg, maskiner och fordon. Eventuell spridning av förorening ska omedelbart rapporteras till bygglidare på Kungsbacka kommun samt miljökontrollant.
- Vaksamhet ska iaktas och personlig utrustning ska användas vid schakt i förorenad jord. Kemikalieresistenta handskar, skor och arbetskläder ska användas vid kontakt med förorenad jord. Andningsskydd ska finnas tillgängligt och användas vid damning.
- Händer tvättas noggrant före måltid.
- Om förorenade eller misstänkt förorenade massor mellanlagras mer än ett dygn på området skall dessa massor förvaras på ett sådant sätt att risk för förorenings-spridning från massorna minimeras. Vid lagring skall massor skyddas från exponering av nederbörd genom täckning på plats eller genom att placeras på slutna flak. Transportören av förorenade massor ska ha erforderligt tillstånd här-för.
- Länsvattnet ska provtas och vid behov renas innan det får släppas ut till ån.
- En anmälan om miljöfarlig verksamhet behöver upprättas och godkännas innan markarbeten kan påbörjas. Tillsynsmyndigheten ska kontaktas i god tid innan arbeten påbörjas så att beslut hinner erhållas före entreprenadstart. Ett miljökon-trollprogram ska upprättas för entreprenaden och inarbetas i förfrågningsun-derlaget vid upphandling av entreprenör för arbetena.
- Krav på särskilda miljöskyddsrutiner ska skrivas in i förfrågningsunderlaget vid upphandling av entreprenör för arbetena vad gäller hantering av maskiner, material och produkter, inklusive lagring och tankning. De skadeförebyggande åtgärder som är aktuella för hanteringen av förorenade massor redovisas i av-snitt 8.3 i miljökonsekvensbeskrivningen. Då åtgärderna i viss mån omfattar ar-beten i vatten eller i anslutning till vatten föreslås följande åtgärder för hante-ringen härav.
- Grumlingseffekterna i vattenmiljön bör så långt som möjligt begränsas, t.ex. ge-nom att utföra arbetena vid låg vattenföring samt att försöka minimera arbetsti-den i vatten.
- Arbeten i vatten ska så långt som möjligt genomföras med tätslutande skopa och med stor försiktighet.

- I förfrågningsunderlaget föreslås två alternativ gällande grumlande arbeten i Kungsbackaån med olika krav på kontroll beroende på arbetenas längd och om de utförs inom fiskvandningsperioderna (1 oktober -15 november eller 15 april - 31 maj) eller ej.

Alternativ 1 - där inga krav ställs på mätningar eller grumlingskontroll under förutsättning att nedanstående efterföljs.

- Grumlande arbeten utförs inte inom fiskvandningsperioderna 1 oktober - 15 november eller 15 april - 31 maj.
- De grumlande arbetenas totala tidsåtgång överstiger inte en månad.
- För att begränsa den lokala grumlingspåverkan ska arbetena utföras med försiktighet.

Alternativ 2 - med krav på mätningar och grumlingskontroll.

- Grumlande arbeten utförs inom fiskvandningsperioderna 1 oktober - 15 november eller 15 april - 31 maj och/eller arbetenas totala tidsåtgång överstiger en månad.
- För att begränsa den lokala grumlingspåverkan ska arbetena utföras med försiktighet.
- Grumlingen ska mätas med automatisk grumlingsmätare uppströms och nedströms arbetsområdet. Mätning sker en vecka innan grumlande arbeten påbörjas och efter det att arbeten i å avslutas. Som mätmetod för när grumling överstiger acceptabla nivåer används differensen mellan uppströms och nedströms mätstation. Mätning ska ske kontinuerligt och larm ska ske genom sms eller motsvarande. Mätpunkterna sätts ut tillsammans med kontrollansvarig. Två riktvärden har tagits fram, se tabell 9.2 i miljökonsekvensbeskrivningen.
- Schaktning i strandkanten bör ske inom en avskärmning (siltgardin eller liknande) som avskärmar ned mot ån för att minimera grumlingen.
- En anmälan om miljöfarlig verksamhet behöver upprättas och godkännas innan arbetena som berör de förorenade sedimenten kan påbörjas. Tillsynsmyndigheten ska kontaktas i god tid innan arbetena påbörjas så att beslut hinner erhållas före entreprenadstart.

- Ett miljökontrollprogram ska upprättas för entreprenaden och inarbetas i förfrågningsunderlaget vid upphandling av entreprenör för arbetena.
- Krav på särskilda miljöskyddsrutiner bör skrivas in i förfrågningsunderlaget gällande hantering av maskiner, material och produkter inklusive lagring och tankning.

De skadeförebyggande åtgärder som är aktuella för arbeten i eller direkt anslutning till vatten redovisas i avsnitt 9.3 i miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen redovisas i bilaga till ansökan. Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bl.a. följande.

Naturmiljö

Planerat översvämningsskydd medför vissa ingrepp i naturmiljön i form av schaktningsarbeten, uppfyllnader, viss avverkning av träd, utrivning av bryggor samt viss schaktning och utläggning av erosionsskydd för en utloppsledning i ån. Åtgärderna sker främst på land men vissa mindre ingrepp sker nere i själva ån. Vidare kan arbetena på land indirekt påverka vattenmiljön via grumling och viss uppvirvling av förorenade sediment. Samtidigt innebär planerat översvämningsskydd att risken för framtida översvämningar minimeras i området och därmed även risken för skador fastigheter och infrastruktur som kan ge upphov till utsläpp etc. som kan påverka naturmiljön negativt. Konsekvenser för naturmiljön bedöms som små och främst temporära.

Kulturmiljö

Planerade åtgärder bedöms inte påverka några fornlämningar, närliggande stadsbebyggelse eller andra kulturhistoriska värden negativt. Planerat översvämningsskydd och utformningen av parkmiljön längs med aktuell åsträcka kommer passa väl in med bebyggelsens karaktär i stadens södra del. Konsekvenserna för kulturmiljön bedöms som försumbara.

Rekreation

Projektet innebär att aktuellt område rustas upp och görs mer attraktivt för allmänheten genom en bredare GC-väg, nya sittmöjligheter och planteringar samt bra belysning. En bredare GC-väg ger en förbättrad framkomlighet även om trafikanterna fortsatt får samsas på en gemensam vägbana. Sannolikt ökar utnyttjandet av åstråket till följd av planerade åtgärder. Fem av GC-vägens korsningar mot närliggande bostadsområde finns kvar medan fem mindre tillfartsvägar stängs av och ersätts med trappövergångar. Framkomligheten mot bostadsområdet minskar därmed något men bedöms fortsatt vara god. Konsekvenserna av planerade åtgärder bedöms bli måttliga och övervägande positiva från rekreationssynpunkt.

Landskapsbild

Planerade gestaltungsåtgärder bedöms främst bevara och förstärka områdets karaktär av grönt parkstråk i Kungsbackas stadsnära delar. Planerat översvämningsskydd blir ett viktigt inslag i parkstråkets karaktär vilket förändrar områdets landskapsbild något genom att åstråket får en mer stadsmässig och öppen parkkaraktär med en tydligare koppling till Kungsbackas stadsnära och centrala delar. Åtgärderna bedöms ha viss positiv påverkan från landskapsbildssynpunkt då parkstråket får en attraktiv gestaltning.

Markförhållanden

Planerad spont påverkar inte stabilitetsförhållandena och kräver inga grundläggningsåtgärder. Däremot ska delar av planerad GC-väg anläggas med lättklinker för att minska lasterna och därmed sättningsrisken samtidigt som skyddsnivån mot översvämning bibehålls. Planerade jordvallar anläggs med lermassor med viss överhöjning så att bestämd skyddsnivå klaras trots eventuella framtida sättningar. Sättningskänsliga anläggningar, t.ex. planerad pumpstation med tillhörande elcentral bör dock grundläggas med pålar eller kompensationsgrundläggning. Risken för erosionsskador bedöms översiktligt som låg, men för utloppsledningarna från planerad pumpstation krävs erosionsskydd både i strandkanten och nere i ån.

I området förekommer förhöjda halter av arsenik, kobolt och PAH i fyllnadsmassorna samt förhöjda halter av arsenik i naturlig lera. Det krävs inga efterbehandlingsåtgärder, men däremot begränsningar och restriktioner vid hantering av urschaktade massor. Urschaktning av massor krävs främst vid ombyggnaden kring GC-vägens korsningar mot anslutningsvägarna till bostadsområdet. Huvuddelen av urschaktade massor kommer sannolikt transporteras bort från området och massor med föroreningshalter över KM som avlägsnas omhändertas av godkänd mottagare. Risken för förorenings spridning till följd av planerade åtgärder bedöms som liten.

Vattenförhållanden

Planerade åtgärder medför en ombyggnad av områdets dagvattensystem. Ombyggnaden ska i största möjliga mån utföras med hjälp av schaktfri metod (rörtryckning). Åtgärderna innebär inga större förändringar för vattenförhållandena då varken mängden eller karaktären på dagvattnet förändras nämnvärt. Under byggtiden kan dock läckaget av t.ex. näringsämnen tillfälligt öka då vegetation avlägsnas och grumling uppstår. Planerade åtgärder bedöms inte försämra den nuvarande ekologiska och kemiska statusen i Kungsbackaån. Inte heller de relevanta kvalitetsfaktorerna, kopplade till övergödning eller föroreningar, bedöms få sänkt status eller påverkas nämnvärt. Planerat översvämningsskydd minskar risken för skador på fastigheter, ledningar och pumpstationer etc., vilket i sin tur minskar risken för utsläpp av olika föroreningar samt orenat dag- och spillvatten. Detta är positivt för åns vattenkvalitet.

Sedimenten i Kungsbackaån utmed aktuell sträcka är starkt förorenade, främst av TBT, PCB och PAH men i viss mån även av metaller. Vissa mindre åtgärder planeras i ån som medför urschaktning av förorenade sediment, vilket temporärt medför ökad grumling och ökad risk för förorenings spridning i ån. Detta ger vissa negativa, främst temporära, konsekvenser för naturmiljön och vattenkvaliteten i Kungsbackaån. Aktuell åsträcka hyser dock inga högre naturvärden med undantag för vandrande fisk och med de skadeförebyggande åtgärder som föreslår bedöms påverkan på naturmiljön som relativt liten. Risken för en omfattande spridning av förorenade bottensediment i ån på grund av planerade åtgärder bedöms som mycket liten.

Naturresurser

Under anläggningstiden kan planerade åtgärder i viss mån påverka den vandrade fisken i Kungsbackaån genom grumlande arbeten, men på grund av arbetenas begränsade omfattning bedöms denna påverkan som liten. Påverkan på Kungsbackaån som ekologiskt känsligt område bedöms som liten. Även påverkan på recipienten Kungsbackafjorden bedöms som liten då risken för en spridning av föroreningar ned till fjorden bedöms som mycket liten. Planerade åtgärder sker inom strandskyddat område, varför dispens enligt 7 kap. 13-14 §§ MB kan komma att krävas.

Kontrollprogram

För att följa upp och minimera riskerna för negativ påverkan på omgivningen kommer ett kontrollprogram för verksamheten att upprättas innan arbetena påbörjas, i samråd med tillsynsmyndigheten. Kontrollprogrammet ska bland annat omfatta kontroll av arbeten i vatten, skyddsåtgärder för att motverka grumling, mätningar av markrörelser, påverkan på träd och vegetation samt plantering av vegetation och utläggning av bottenförbättrande material för fisk, i samråd med biologisk expertis.

Förslag till parametrar i kontrollprogrammet redovisas i avsnitt 4.3, 8.3 och 9.3 i miljökonsekvensbeskrivningen.

Motstående intressen

Allmänna intressen

Konsekvenserna av föreslagna åtgärder för allmänna och enskilda intressen är en förbättring jämfört med nollalternativet, då området säkras mot översvämning.

Under anläggningstiden kommer lastbilar att transportera material till och från arbetsplatsen, vilket kan ge en tillfällig ökning av tung trafik och en minskad framkomlighet i området. Även arbetsmaskiner kommer att vara aktiva på platsen. Störningarna av buller och vibrationer bedöms bli begränsade och inte överskrida gällande riktvärden för buller som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd för byggar-

betsplatser (NFS 2004:15). Under arbetstiden kommer framkomligheten utmed aktuell åsträcka vara mycket begränsad på grund av anläggningsarbetena i området. Transporter etc. ska i möjligaste mån utföras under normal arbetstid (vardagar 07.00-18.00). Utsläppen till luft bedöms bli små då arbetena är begränsade i omfattning och tid.

Planerade arbeten inom vattenområdet kommer leda till kortsiktiga negativa konsekvenser för i huvudsak lokala naturvärden, genom tillfälliga markintrång i parkmiljöer samt grumlingspåverkan och föroreningsspridning i Kungsbackaån.

Den samlade bedömningen är att konsekvenserna blir marginella och temporära. Med beaktande av vald metod och föreslagna skyddsåtgärder bedöms inga långsiktiga konsekvenser uppstå för någon miljöaspekt. Den sökta verksamheten bedöms inte påverka miljö kvalitetsnormerna för ytvattenkvalitet på varken lång eller kort sikt. Detta gäller såväl Kungsbackaån som slutrecipienten Kungsbackafjorden.

Enskilda intressen

Den aktuella sträckan av Kungsbackaån trafikeras av mindre fritidsbåtar, kanoter och kajaker. Ån nyttjas även för bl.a. fritidsfiske och visst båtliv och längs aktuell åsträcka finns bryggor för fritidsbåtar på åns båda sidor. Det förekommer en sparsam båttrafik vid det aktuella avsnittet och åtgärdsarbetet bedöms inte utgöra något hinder för denna trafik.

Två små bryggor kommer att utrivas, vilket påverkar ett fåtal privatpersoners möjlighet att ha båt. Däremot kommer den större befintliga bryggan i området att bevaras och rustas upp, vilket ger allmänheten en möjlighet till närkontakt till ån. Det finns även en mindre småbåtshamn i Kungsbackaån, direkt sydost om aktuellt område som inte kommer påverkas av planerade åtgärder.

Kommunen har haft kontakt med förvaltaren av berörda bryggor, servitut och ledningsrätter och avser att lösa eventuella utestående frågor direkt med berörd part.

Konsekvenserna av planerade åtgärder bedöms bli måttliga och övervägande positiva avseende påverkan på enskilda intressen, särskilt med beaktande av att översvämningsrisken för närboende och deras egendom minskar.

Sammantagen bedömning

Åtgärderna kommer sammantaget att ge en viss negativ påverkan i byggskedet då bl.a. buller kan uppstå och grumling med föroreningsspridning kan uppkomma. Med tanke på den korta arbetsperioden samt att arbetena utförs under en period där påverkan på naturvärdena i vattnet bedöms göra minst skada, bedöms påverkan i byggskedet bli temporär och liten.

I driftskedet bedöms konsekvenserna för allmänna och enskilda intressen bli marginella då åtgärderna inte bedöms medföra bestående, negativa konsekvenser. Tvärtom bedöms åtgärderna medföra positiva konsekvenser för allmänna och enskilda intressen med beaktande av att översvämningsrisken i området begränsas.

De negativa konsekvenserna av vattenverksamheten bedöms sammantaget bli lokala och temporära samt begränsade med beaktande av föreslagna skyddsåtgärder och försiktighetsmått.

Tillåtlighet

Att säkra området vid Kungsbackaån mot översvämnning utförs av Kungsbacka kommun för att säkra kommunens och allmänhetens/enskilda intressen i området. För att uppnå detta syfte är de nu tillståndssökta åtgärderna nödvändiga.

Sökt vattenverksamhet strider inte mot gällande detaljplaner eller några områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Densamma är således tillåtlig enligt 2 kap. 6 § 3 stycket miljöbalken.

Enligt 11 kap. 6 § miljöbalken får en vattenverksamhet endast bedrivas om fördelarna från allmän och enskild synpunkt överväger kostnaderna samt skadorna och olägenheterna av den.

Sökt vattenverksamhet utgör en förutsättning för att kunna skydda aktuellt område i Kungsbacka från översvämningar. Om åtgärder inte vidtas kommer inte områdets nuvarande användning att kunna bestå och befintlig bebyggelse skulle på sikt behöva flyttas. Vattenverksamheten är därmed av mycket stor betydelse för både allmänna och enskilda intressen. De negativa konsekvenserna av vattenverksamheten bedöms bli lokala och temporära samt begränsade med beaktande av föreslagna skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Enligt kommunens mening överväger fördelarna av vattenverksamheten från allmän och enskild synpunkt klart kostnaderna samt eventuella skador och olägenheter av densamma.

Kommunen har vid upprättandet av ansökan iakttagit de allmänna hänsynsreglerna som anges i 2 kap. miljöbalken. Mot bakgrund av det anförda gör kommunen gällande att vattenverksamheten är tillåtlig enligt miljöbalken.

Sakägare

Verksamheten uppges beröra fastigheterna Kolla 1:20, 1:28, 1:29, 1:31, 1:33, 1:36, 1:38 och 5:5 samt Kungsbacka 4:6.

Kostnads kalkyl

Kostnaden för vattenverksamheten bedöms uppgå till cirka 44,3 miljoner kronor inklusive mervärdesskatt.

Arbetstid

Kommunens tidplan är att kunna påbörja arbetena med översvämningsskyddet under början av år 2019. Arbeten inom vattenområdet avses att anpassas efter fiskens känsliga perioder och ska i möjligaste mån inte utföras under perioderna 1 oktober-15 november och 15 april-30 maj. Allt arbete i och i anslutning till ån skall bedrivas på ett sådant sätt att eventuell grumling minimeras. Uppskattad byggtid är ca 1 år.

Verkställighet

Kungsbackaån har genom åren orsakat flera stora översvämningar i de tätbebyggda delarna av Kungsbacka stad. Skadorna på fastigheter och infrastruktur har uppgått

till mycket stora belopp. För att reducera risken och omfattningen av framtida översvämningar har kommunen beslutat att anlägga permanenta översvämningsskydd. Sökta åtgärder syftar till att snarast möjligt säkra området mot översvämningar. Då risken för återkommande översvämningar i området är hög är det av stor vikt för både allmänna och enskilda intressen att åtgärderna kommer till utförande snarast möjligt. Med anledning av projektets angelägenhet anhåller kommunen om verkställighetstillstånd.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Hallands län som inte har något att anföra mot de ansökta åtgärderna anför bl. a. följande.

God ekologisk status och miljökvalitetsnormer

Av handlingarna framgår det att Kungsbackaåns ekologiska status inte försämras av planerade åtgärder men det framgår inget om hur möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna påverkas, vilket det bör göra. Inför ny byggnation eller andra åtgärder bör ett resonemang föras ifall åtgärderna mot översvämning påverkar möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten, kvalitetsfaktorerna vattendragets närområde (som idag klassas som dålig) samt särskilt med avseende på svämplanets struktur och funktion (som idag klassas som otillfredsställande). Kommer det planerade översvämningsskyddet innebära att man bygger in sig i lösningar som på sikt gör det omöjligt att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten?

Länsstyrelsen framförde i sitt samrådsyttrande att stabiliseringsåtgärder kan flytta problemet genom att orsaka ökad/förändrad erosionsbild på annan plats i vattendraget. Länsstyrelsen noterar att det i mindre omfattning planeras erosionsskydd i form av stenkross, men det framgår inte direkt något resonemang av vad som händer i vattendraget i och med detta. Länsstyrelsen vill lyfta fram att stenkross kan missgynna fisken och att användning av naturgrus/sten istället kan gynna fisken. Utifrån detta anser Länsstyrelsen att det bör föreskrivas i villkor att naturgrus skall användas vid arbeten och förstärkningsåtgärder i anknytning till vattendraget.

Havsnejonöga

Kungsbackaån är ett viktigt vattendrag där havsnejonöga årligen leker varför det kan finnas larver om förutsättningarna i sedimenten är de rätta.

Länsstyrelsen har erfarenheter från elfiske nyligen i Halmstads kommun i Fylleån. Här hittades vid elfiske havsnejonöga som vi inte tidigare kände till. Detta är kunskap som bör beaktas i liknande anläggningsarbeten och i vattendrag där havsnejonöga går upp och leker.

Vidare framgår det inte hur man beaktar lekvandringstiden för havsnejonöga som sker framför allt i maj-juli. Länsstyrelsen har ett ansvar att arbeta för en gynnsam bevarandestatus för havsnejonöga enligt art- och habitatdirektivet.

I miljökonsekvensbeskrivningen står att vattengrumling ska undvikas i okt-nov och april-maj. Länsstyrelsen anser att det bör föreskrivas i villkor att grumlande arbeten inte får förekomma under perioden oktober - november samt under perioden april - maj.

Musslor

Det framgår inget om musslor i handlingarna, vilket bör utredas innan schaktning eller arbete sker i områden där musslor kan förekomma. Länsstyrelsen anser att det bör föreskrivas i villkor att sakkunnig expertis bör tillfrågas med avseende på förekomsten av musslor i berört arbetsområde samt hur dessa behöver skyddas eller flyttas.

Förvaltningen för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommun anser att tillstånd kan ges under förutsättning att följande beaktas.

1. Sedimentprovtagning: Sedimenten i området är förorenade från tidigare verksamheter, däribland småbåtshamnar, garverier, kemtvättar och drivmedelsverksamheter. Dessa verksamheter kan ha gett upphov till tennorganiska föreningar (TBT), krom VI, halogenerade lösningsmedel och petroleumprodukter.

Sexvärt krom och halogenerade lösningsmedel är inte analyserat ännu men provtagning av dessa parametrar behöver utföras.

2. Sanering, grumling och föroreningsspredning vid arbeten i sedimenten: I framtiden MKB framgår att man har för avsikt att gräva i sedimenten. Detta innebär att verksamhetsutövaren måste inkomma med en 28 §-anmälan avseende sedimentsanering och grumling av ytvattnet med föroreningsspredningsrisk. Verksamhetsutövaren ska även upprätta ett kontrollprogram för hur man avser att hantera grumlings- och föroreningsspredningsrisken i samband med grävarbetena i sedimenten. Miljö & Hälsoskydd bedömer att det är nödvändigt med någon form av avskärmningsskydd i ytvattnet i samband med grävning av sedimenten för att minimera föroreningssprednings- och grumlingsrisken.
3. Jord- och grundvattenföroreningshantering: Jord och grundvatten är inte provtaget avseende pesticider. Miljö & Hälsoskydd bedömer att det är lämpligt att provta jord och grundvatten med avseende på pesticider. Naturvårdsverkets riktvärde för mindre känslig markanvändning (MKM) är ett lämpligt åtgärds mål för jord och planerad markanvändning. En 28 §-anmälan ska inlämnas till Miljö & Hälsoskydd i god tid före grävarbeten inom området startar. Där ska framgå åtgärds mål, eventuella saneringsåtgärder och hur man avser att hantera jordmassor. Det ska även framgå hur man avser att hantera eventuellt länsvatten så att halten suspenderat material hålls på en rimlig nivå.
4. Muddring som åtgärd för att minska översvämningsrisk: Miljö & Hälsoskydd bedömer att det inte endast är havsvattennivån som påverkar Kungsbackaåns risk för översvämning. I det långsiktiga perspektivet har havsvattennivån en avgörande betydelse för översvämningsrisken i området. Men Miljö & Hälsoskydd bedömer att såväl på lång som kort sikt påverkar även Kungsbackaåns sedimentbottennivå risken för att området översvämmas. Ju mer sediment åns botten har, desto mindre volym har ytvattnet till förfogande att röra sig inom. Miljö & Hälsoskydd anser därför att muddring av Kungsbackaåns sedimentbotten ska ingå som en del i verksamhetens kontrollprogram för att minimera risken för översvämning. En viktig aspekt i detta är att det på andra sidan ån i områdets södra del ligger en småbåtshamn. Det går inte att utesluta att verksamheten har

påverkat och påverkar Kungsbackaån med bränsle- och båtbottnfärgföroreningar. Det går inte heller att utesluta att sedimentet i området har påverkats av verksamheten. Vid en eventuell översvämning kan föroreningarna riskera att spridas över stora ytor, även på den västra delen av ån. Borttagning av förorenade sediment bedöms på sikt vara nödvändigt av flera orsaker:

- Risken för spridning av föroreningar och påverkan på naturen och människors hälsa bedöms vara stor om man utan tillräcklig kunskap av olika orsaker börjar gräva, bygga eller utföra andra åtgärder utmed åns båda stränder.
- Den ständigt pågående uppgrundningen som sker genom tillförsel av jord och slampartiklar till vattnet gör att översvämningsrisken för låglänta områden runt ån ökar. Orsak till översvämningar kan vara höjning av havsnivån genom klimatförändring och fler stormar eller att stora regnmängder snabbt kan späda på Kungsbackaåns vattentillflöden när markens kvarhållande förmåga minskas genom urbanisering och fler hårdgjorda ytor.
- De bryggor som idag finns, i hela det aktuella området upp till hamnplan i centrala staden, riskerar att i framtiden inte kunna användas som tilläggsplats eller för förtöjning av andra båtar än möjligen ekor och kanoter om inte uppgrävningen hejdas.

I sammanhanget kan frågan ställas om vilken roll kommunen vill att Kungsbackaån ska ha med tanke på hur det historiskt sett varit tidigare med båttrafik från innerstaden och ut till kusten?

Statens geotekniska institut, SGI anför följande.

Stabilitetsberäkningar har utförts i två sektioner där skyddsvall/väggkropp planeras att utföras (PM Geo-teknik/MUR Geo, Norconsult). Utmed stora delar av sträckan kommer den hydrauliska barriären inte bestå av en vall, utan av en plastspont, vilken inte medför tillskottslaster. Stabilitetsberäkningarna visar att säkerhetsnivåerna är tillfredställande för planerade skyddsvallar/väggkropp. SGI bedömer att föreslagna åtgärder (plastspont samt vallar med lättfyllning) är gynnsamma med avseende på stabiliteten. SGI rekommenderar dock att en platspecifik geoteknisk

undersökning och utredning i läget för blivande hydraulisk barriär utförs samt att ytterligare sektioner kontrolleras med avseende på stabiliteten under detaljplaneskedet. Stabilitetsberäkningarna bör även baseras på en ekolodning av älvbotten. En besiktning av strandbrinkens och undervattenssläntens erosionsförhållanden rekommenderas för att fastställa eventuellt behov av erosionsskydd, förutom det erosionsskydd som föreslås i MKB:n.

För att minimera sättningar för planerade skyddsvallar föreslås i MKB:n att lastkompensation utförs med lättfyllning, exempelvis lättklinker. SGI har ingen synpunkt på föreslagen metod, men vill påpeka att det är viktigt att lättfyllningen i detaljprojekteringskedet dimensioneras med avseende på upplyft för vattennivå motsvarande 200-årsflödet enligt MKB:n.

På en stor del av sträckan kommer enligt MKB:n en hydraulisk barriär utföras med en träklädd plastspont som nedförs genom genomsläppliga jordlager till tät lera. SGI har ingen synpunkt på föreslagen metod, men vill påpeka att det är viktigt att erforderliga geotekniska undersökningar utförs i spontlinjen i detaljprojekteringskedet så att underkant spont hamnar i den täta leran och att plastspontens nedslagningsdjup dimensioneras med avseende på spontens rotationsstabilitet för vattentryck motsvarande vattennivå som sponten ska dimensioneras för (motsvarande 200-årsflödet enligt MKB:n).

Det anges vidare i MKB:n att en hydraulisk barriär (tätmembran) kommer att förhindra vattnets strömning genom väggkroppen. Med hänsyn till tätmembranets placering i väggkropp rekommenderar SGI att tätmembranets (gummidukens) beständighet kontrolleras och följs upp. Som alternativ lösning till en gummiduk kan även en tätspont av stål studeras.

SGI har inget att erinra mot föreslagna åtgärder, men rekommenderar att synpunkter enligt ovan beaktas i samband med framtagning av detaljplan/detaljprojektering av åtgärderna.

I MKB:n anges att sedimenten utmed den aktuella sträckan är starkt förorenade främst av TBT, PCB, PAH och metaller. Urschaktning av förorenade sediment medför därför risk för förorenings-spridning i ån. I åtgärdsförslagen anges att krav på grumlingskontroll eller mätningar bara behöver utföras om schaktningen ska utföras inom fiskvandningsperioderna. Det anges även att "Trots att sedimenten är kraftigt förorenade bedöms den totala ökade koncentrationen föroreningar i vattnet dock vara liten under arbetstiden. Andelen partiklar i vattenmassan bedöms bli låg på grund av det relativt höga flödet i Kungsbackaån." SGI menar att en utspädning av förorening aldrig kan betraktas som en åtgärd. Eftersom sedimenten är kraftigt förorenade förutsätter vi att krav ställs på grumlighetsbegränsande åtgärder. Kraven bör ställas även om åtgärderna inte utförs under fiskvandningsperioden eftersom uppgrumlade sediment kan orsaka negativ påverkan även nedströms.

I handlingen anges att urschaktade massor kan komma att användas som fyllnads-massor men att huvuddelen sannolikt kommer att borttransporteras från området. SGI rekommenderar att en masshanteringsplan för de förorenade massorna tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten.

SGI välkomnar att kontrollprogram ska tas fram för länshållningsvattnet och för entreprenadarbetet.

E.ON Energidistribution AB (E.ON) anför följande. Inom området har E.ON låg- och mellanspänningskablar i mark samt kabelskåp enligt karta. Kablarnas exakta lägen måste säkerställas innan markarbete påbörjas. Kabelvisning beställs kostnadsfritt i fält via vår kundsupport.

Frågan om befintliga markkablar kan ligga kvar beror på höjningen av grässkyddsvallarnas omfattning eller det vertikala skyddets utförande. Eventuellt krävs speciella skyddsåtgärder så som att förlägga kabelförbanden i rör, eller flytta dem vilket i så fall bekostas av den som initierar byggandet av översvämningsskyddet.

Då skyddsvallen/det vertikala skyddet placeras ovanpå E.ON:s markkablar innebär detta att det vid underhållsåtgärder och avbrott är nödvändigt för E.ON att helt eller delvis rasera vallen för att komma åt att reparera och underhålla kablarna. Förutom att detta äventyrar skyddets fortsatta funktion så genererar det kostnader för återställande av skyddet. Dessa kostnader får bäras av kommunen. Det är viktigt att överenskommelse görs mellan kommunen och E.ON gällande översvämningsskyddets utförande och vem som bär ansvar för eventuella fördyrande reparationer av markkabel.

E.ON förutsätter att samtliga flyttningar eller ändringar av E.ON:s befintliga anläggningar bekostas av den som så begär.

Bostadsrättsföreningen Sjöallén har i yttrande framfört att de önskar att översvämningsskyddet förlängs norrut till att omfatta även fastigheten Kolla 1:38.

SÖKANDENS BEMÖTANDE

Sökanden har bemött inkomna yttranden och anfört bl.a. följande.

Kommunen har träffat en överenskommelse med båtforeningen, vilken äger och hyr ut bryggorna. Av denna överenskommelse framgår att kommunen åtar sig att riva de två bryggorna i samband med att översvämningsskyddet anläggs.

Sökanden anför följande beträffande *länsstyrelsens* synpunkter.

Bemötandet nedan utgör en komplettering och utveckling av motsvarande text på s. 39-41 i målet ingiven miljökonsekvensbeskrivning (MKB) gällande miljökvalitetsnormer (MKN) och status i berörd vattenförekomst. Resonemangen nedan mynnar ut i samma bedömningar om påverkan på ingående parametrar och kvalitetsfaktorer för ekologisk och kemisk status för berörd vattenförekomst, Kungsbackaån (Mynningen-Lillån), och om påverkan på möjligheten för vattenförekomsten att uppnå

MKN för vatten samt resulterar i samma slutsatser kring den samlade miljöpåverkan av ansökta åtgärder på Kungsbackaån och dess närområde, som i MKB:n.

På s. 39-41 i MKB:n redovisas status och miljökvalitetsnormer för vattenförekomst Kungsbackaån (Mynningen-Lillån), id SE638097-127640. Länsstyrelsen framför att det inte av texten går att utläsa om planerade åtgärder motverkar möjligheten för vattenförekomsten att uppnå miljökvalitetsnormen, särskilt med avseende på kvalitetsfaktorerna Svämplanets struktur och funktion samt Vattendragets närområde.

Havs- och vattenmyndighetens definition av Vattendragets närområde är: "markområde som ansluter till vattendrag, sjöar och kustvatten och vatten i övergångszon. Markområde från vattendragsfårans övre kant intill 30 meter i anslutande markområde för vattendrag" (jämför 1 kap. 3 § Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter [HVMFS 2013:19] om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten). Definitionen av Svämplanets strukturer och funktion är "flacka ytor längs vattendrag som bildas genom återkommande översvämningar och som i de flesta fall avgränsas av en dalgång"(1 kap. 3 § HVMFS 2013:19). Vidare anges om Svämplan i Vattenmyndigheternas Förklarings-text - morfologiska förhållanden (2013) att "Svämplanet är viktigt för vattendragets/sjöns strukturer och funktioner. Det bidrar med mycket värdefulla ekosystemtjänster och spelar en viktig roll för näringstransporter och för att dämpa höga flöden. Utöver det innehåller svämplanet i sig själv några av de mest produktiva och komplexa ekosystemen."

Andelen aktivt brukad mark och hårdgjorda/anlagda ytor eller avsaknad av strukturer enligt referensförhållandet, beskriver och styr klassificeringen av både Närområde och Svämplan (tabell 4.7 och 4.8 i HVMFS 2013:19). Både aktivt brukad mark och hårdgjorda/anlagda ytor leder till påverkan på den naturliga flödes- och sedimentregimen genom försämrade infiltrationskapacitet och risk för översvämningar som följd samt i fallet för brukad mark, även risk för ökad markerosion. Vid klassificeringen av kvalitetsfaktorerna utgår man från hela ytan i vattenförekomsten.

I HVMFS 2013:19 görs ingen skillnad mellan om den tillkommande ytan är aktivt brukad mark, hårdgjord/anlagd yta eller om den saknar strukturer enligt referensförhållandet. Enligt tabell 4.8 i HVMFS 2013:19 är det endast procentandelen, som den totala ytan av dessa tre markanvändningskategorier utgör av vattenförekomstens yta, som avgör klassificeringen. Det anges inte uttryckligen någon rangordning eller skillnad emellan de olika kategorierna.

I MKB:n redovisas vattenförekomstens Kungsbacka ån (Mynningen-Lillån) nuvarande status och miljö kvalitetsnormer. Vattenförekomstens ekologiska och kemiska status är klassificerad som måttlig respektive uppnår ej god. Miljö kvalitetsnormen är god ekologisk och god Kemisk status till 2027. Vattenförekomsten är klassificerad till dålig status för parametern Närområde eftersom närområdet utgörs av 77 % aktivt brukad mark och/eller anlagda ytor. Vidare är vattenförekomsten klassificerad till otillfredsställande status för parametern Svämplan eftersom av Svämplanet utgörs 73 % av aktivt brukad mark och/eller anlagda ytor.

Planerade åtgärder inom eller i nära anslutning till vattendragets Närområde och Svämplan och som kan tänkas beröra (positivt/negativt) dessa kvalitetsfaktorer listas nedan.

Planerade åtgärder berör en 840 m lång sträcka längs Kungsbackaåns västra strand. En ökning av hårdgjorda ytor med totalt 700 m² (breddning av befintlig GC-väg, anläggning av sittplatser).

Anläggning av översvämningsskydd utförs på huvuddelen av sträckan med plastspont upp till skyddsnivå (ca 0,4 -1,5 m ovan mark, sträcka ca 800 m).

Anläggning av översvämningsskydd genom höjning av befintlig cykelväg upp till skyddsnivå på kritiska ställen (ca 0,75 - 1,1 m ovan mark).

Anläggning av översvämningsskydd genom jordvall som möter upp till befintlig marknivå (0,1 - 0,9 m ovan mark, sträcka 100 m).

I övrigt ingen ökning/förändring av arealer av aktivt brukad eller anlagd mark längs strandzonen (Närområde, Svämplan). Strandzonen förblir fortsättningsvis grönom-

råde och alla bara markytor och slänter som nyskapas eller störs vid anläggningsarbetena sås in som gräsytor. Befintliga träd längs strandzonen sparas i möjligaste mån, några måste av tekniska skäl tas bort, men återplantering av träd, buskar och perenner kommer att ske (ekosystemtjänst inom Svämplan).

Överlag förbättring av cykelväg och grönstråk och därmed ett ökat rekreativvärde (ekosystemtjänst inom Svämplan).

Vattenförekomsten Kungsbackaån (Mynningen-Lillån) har en total längd av 9 km (VISS, Vatteninformations system Sverige) och planerade åtgärder berör en 840 m lång sträcka utav Kungsbackaåns västra strand. Vattendirektivets försämringsförbud har tolkats som att en verksamhet inte får påverka en vattenförekomst på sätt att en kvalitetsfaktor försämras med en klass (t ex från god ned till måttlig status), även om den övergripande statusen (t ex Ekologisk) inte försämras som helhet. Om kvalitetsfaktorn redan är i lägsta klassen är ingen försämring alls tillåten inom klassen. Den förändring som sökta åtgärder medför beträffande aktivt brukad mark, hårdgjorda eller anlagda ytor är en ökning av markanvändningskategorin hårdgjorda ytor om totalt 700 m². Ytan som ska hårdgöras är i nuläget anlagd parkmark. Den förändring som alltså sker, både avseende parametrarna Närområde och Svämplan, till följd av planerade åtgärder, är att fördelningen av arealerna av de olika markanvändningskategorierna förändras inbördes, men den totala arealen av aktivt brukad/hårdgjord/anlagd yta ökar inte.

Övriga planerade åtgärder, exempelvis anläggning av översvämningsskydd i olika former (spont, höjning GC-väg, jordvall), bedöms inte beröra eller påverka klassificeringen och status för parametrarna Närområde och Svämplan. Dessa åtgärder förändrar inte markanvändningen, däremot motverkar de pågående översvämningar i området vilka utöver materiell skada i området kan medföra markerosion och utlakning av antropogena föroreningar till Kungsbackaån. Teoretiskt sett innebär översvämningsskyddet en marginell minskning av svämplanets utbredning och magasineringkapacitet, men denna bortgående svämplansyta består redan idag av infrastruktur och bebyggelse och har i nuläget dåliga eller olämpliga (sammhällsrisk)

egenskaper avseende ekosystemtjänster, livsmiljö för organismer knutna till Kungsbackaån, infiltration, magasineringskapacitet etc.

Svämplanets ekosystemtjänster i form av rekreativsmöjligheter längs gång- och cykelvägen/strandkant kvarstår och förbättras i vissa avseenden (upprustning av brygga, anläggning av sittplatser). Möjligheten för akvatiska och landlevande organismer att förflytta sig mellan vattendragsfåran och närområdet eller mellan vattendragsfåran och svämplanet, bedöms totalt sett inte heller försämrats.

Enligt klassificeringssystemet är slutsatsen således av det ovan nämnda att parametrarna Närområde och Svämplan inte påverkas till följd av ansökta åtgärder, varken deras klassning eller påverkan inom klassen. Det medför att de nu tillståndssökta åtgärderna inte strider mot vattendirektivets försämringsförbud.

Efter ett konstaterande att åtgärderna, vilka omfattas av ansökan, inte medför någon påverkan på parametrarna Närområde eller Svämplan, kan det ändå ur ett allmänt miljöbedömningsperspektiv finnas anledning att bedöma hur denna inbördes omfördelning av markanvändning, 700 m² anlagd parkmark görs om till hårdgjord yta, kan påverka Kungsbackaån. Framför allt kan ökningen av hårdgjorda ytor i närheten av en recipient potentiellt medföra miljöpåverkan i form av lokalt ökade flöden och ytavrinning, med markerosion och utlakning av näringsämnen och föroreningar som följd.

Den procentuella ökningen som den planerade hårdgjorda ytan på 700 m² skulle bidra till i förhållande till ytan som redan idag är antingen aktivt brukad, anlagd eller hårdgjord inom området är mellan 0,15-1,8 %, beroende på delområde. Med andra ord, ansökta åtgärder medför en försvinnande liten ökning av andelen av människan påverkad mark i förhållande till redan i nuläget andel mark som är brukad, anlagd eller hårdgjord.

Sett i det lokala perspektivet medför den tillkommande hårdgjorda ytan, jämfört med nollalternativet, en marginellt ökad avrinning från gc-väg och sittplatser vidare

ner i grässlätten mot ån. Denna ökade avrinning bedöms inte ha några negativa konsekvenser för Kungsbackaån och dess strandzon sett ur samtliga relevanta miljöaspekter och perspektiv. Kvalitén på dagvattnet som når Kungsbackaån bedöms inte förändras då det liksom tidigare, efter kontakt med hårdgjord yta, infiltrerar genom grässlätten innan det når ån.

I MKB:n behandlas effekter och konsekvenser av ansökta åtgärder för olika miljöaspekter och parametrar (grumling vid arbeten, näringspåverkan, föroreningar i mark, hårdgjorda ytor/markerosion) som har koppling till den ekologiska och kemiska statusen för vattenförekomsten. Slutsatsen är genomgående att planerade åtgärder har ingen, marginell och och/eller temporär påverkan på Kungsbackaåns tillika vattenförekomstens status.

Bedömningen är återigen, liksom i inlämnad MKB, att de i sammanhanget relevanta parametrarna och kvalitetsfaktorerna, inte bedöms påverkas av ansökta åtgärder på sätt att någon parameter eller kvalitetsfaktor får sänkt status eller försämras inom klassen, i strid med försämringsförbudet. Som indirekt och logisk följd av detta - ingen försämring av vattenförekomstens status - kan man också säga att ansökta åtgärder därmed inte motverkar möjligheten för vattenförekomsten att uppnå uppsatta miljökvalitetsnormer. Viktigt i sammanhanget är också att poängtera att syftet och effekterna av ansökta åtgärder har totalt sett stor miljönytta för Kungsbackaån och vattenförekomsten, eftersom översvämningsskyddet kommer att motverka de i området förekommande översvämningarna vilka bidrar till markerosion, grumling av ån samt utlakning av näringsämnen och dagvattenrelaterade föroreningar.

Ansökta åtgärder innebär inte heller att man bygger in sig i lösningar som motverkar Vattenmyndighetens planerade åtgärder för att vattenförekomsten ska uppnå god ekologisk och kemisk status. I VISS listas ett antal redan genomförda (15 st) och planerade/möjliga åtgärder (18 st), varav några avser faktiska, fysiska anläggningar (fosfordamm, tvåstegsdiken med flera). Vid genomgång av planerade åtgär-

der bedöms, utifrån i VISS och i Del 4 - Åtgärdsprogram 2016-2021, Vattenmyndigheten Västerhavet, redovisad precisering och lokalisering av dessa, att ansökta åtgärder inte motverkar genomförandet eller effekten av dessa.

Slutligen kan sägas att valt alternativ av översvämningsskydd är det alternativ som har bedömts vara det lämpligaste avseende miljöpåverkan, tekniska förutsättningar och kostnader. Det innebär att området säkras mot framtida översvämningar, samtidigt som närboende fortsatt har tillgång till ett attraktivt och tillgänglighetsanpassat grönstråk utmed ån, med förbättrade ekosystemtjänster. I det valda alternativet är det fysiska ingreppet i vattendragets närområde och Svämplan minst jämfört med övriga studerade alternativ och bedöms vara marginellt sett i det större perspektivet. Även områdets dagvattensystem är säkrat mot översvämningar, vilket innebär minskad risk för närings- och föroreningspåverkan på ån.

Länsstyrelsen lyfter i sitt yttrande fram frågan om stabiliseringsåtgärderna kan innebära att man flyttar problemet (erosion, transport av material till nedströms liggande miljöer) samt att användande av stenkross kan missgynna fisken och att utifrån detta bör det föreskrivas i villkor att naturgrus ska användas vid arbeten och förstärkningsåtgärder vid vattendraget.

Beträffande val av stenmaterial, har stenkross den stora tekniska fördelen att det ligger kvar på plats och tjänar sitt syfte i större utsträckning än naturgrus och därmed är risken mindre att materialet eroderar och transporteras och orsakar skada längre nedströms i ån. Stabiliseringsåtgärder i form av erosionsskydd är nödvändiga för utloppsledningarna från planerad pumpstation, både i strandkanten och nere i ån. Enbart stenkross föreslås användas och vid ledningsutloppet är det fråga om en yta på 80-100 m². En avvägning har gjorts i projektet vid val av stenmaterial där tekniken (hållbart erosionsskydd) och indirekt ekonomin samt följderna av eroderbart stenmaterial - påverkan i form av erosion och transport av material till nedströms liggande miljöer - har fått väga tyngre än valet av stenmaterial som bäst gynnar fisk. Det föreligger inte någon risk för transport av material till nedströms liggande mil-

jöer i en sådan omfattning som innebär konsekvenser för Kungsbackaån (vattenkvalitet, ekologi), för hydrologiska förhållanden (vattenavledande kapacitet i ån) eller ur ett samhällsperspektiv (skötsel m.m.).

Som svar på frågan huruvida valt stenmaterial kan missgynna fisken i Kungsbackaån bör poängteras att åsträckan som berörs av ansökta åtgärder inte är en fors (avsaknad av strömpartier), där bottenmaterialet är av stor betydelse för fisk. Aktuell sträcka är tvärtom en tämligen djup och långsamt strömmande å. Därtill varierar förhållandena i åns bottenvatten avseende salthalt, vilket genererar en instabil fiskbiotop. Bottenvattnet kan ömsom vara sötvatten på väg nedströms i Kungsbackaån, eller saltvatten på väg uppströms. Den direkta bottenmiljön utgör utmed aktuell sträcka således ingen fiskbiotop. Förekommande och passerande fisk befinner sig högre upp i vattenmassan.

I aktuellt område passerar endast havsnejonöga, för lek högre uppströms i mer forsande och strömmande, rent sötvatten. De på platsen förekommande bottensedimenten är inte en biotop som nyttjas av nejonögonens larver. Lokalen provtas inom den samlade recipientkontrollen för Kungsbackaån. Det uppkommer upprepade toppar med konduktivitet över 100 mS/m, vilket ungefär motsvarar en salthalt på 1,5 promille, åtminstone någon gång per år (ett värde på 1000 mS/m motsvarar ungefär 3 promille). Med ett medeldjup i området på ca 2,5 meter kan man utgå från att salthalten är betydligt högre närmare botten och att vattenskiktet på botten också är påverkat oftare av inströmmande havsvatten än vattnet högre upp i vattenpelaren. Med dessa återkommande påslag av inströmmande salthavsvatten längs botten utgör bottenytan och bottensedimenten inte en uppehållsplats för rena sötvattensarter eller med mångåriga livscyklar i sötvatten. Dessa arter finner miljöer med perfekta och stabila livsförutsättningar högre uppströms. Mot bakgrund av detta bedöms de förslag på försiktighetsåtgärder som presenteras i kap 9.3 i ingiven miljökonsekvensbeskrivning vara tillräckliga.

Med musslor förmodas att länsstyrelsen avser sötvattenslevande, storskaliga musslor, då kanske främst flodpärlmussla. Mätresultaten av konduktiviteten, vilka visar

på återkommande salthalter på över 1,5 promille, gör att sedimenten på aktuell plats inte lämpar sig för rena sötvattensarter med mångåriga livscyklar i sötvatten, såsom storskaliga sötvattensmusslor.

Kommunen medger ett villkor i domen om att grumlande arbeten inte får utföras under perioden 1 oktober till och med 30 november samt 1 april till och med 31 maj.

Alternativ 2 som förordar automatisk grumlingsmätare är inte aktuellt då arbetstiden i ån uppskattas till endast 5-14 dagar. Utsättning och upptagning av grumlingsmätare bedöms bidra mer till grumling än vad den motverkar.

Sökanden anför följande beträffande *Förvaltningen för Miljö & Hälsoskydd i Kungsbacka kommuns* synpunkter.

Inledningsvis kan sökanden konstatera att yttrandet från Miljö & Hälsoskydd avser flera andra verksamheter och frågeställningar, vilka inte direkt avser förevarande tillståndsmål. Sökanden får därför förtydliga sin uppfattning om vad som utgör ramen för och således ska prövas i målet. Förevarande tillståndsmål avser ansökan om vattenverksamhet i form av översvämningsskydd i Kolla, i anslutning till Kungsbackaån. I målet ska en specifik miljöbedömning göras i enlighet med vad som stadgas i 6 kap. miljöbalken. Inom ramen för den specifika miljöbedömningen ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Centralt för den bedömning som ska göras i miljökonsekvensbeskrivningen är de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. Ramen för den bedömning som ska ske är således vilken påverkan som den i målet aktuella verksamheten kan ha, i bygg- och driftskede. Motsatsvis innebär det att sådana åtgärder som inte prövas eller påverkas av den sökta verksamheten inte ska bedömas i målet.

I det aktuella fallet ska sökanden därmed redogöra för den påverkan som den sökta verksamheten kan ha. Övriga skeenden i verksamhetens närområde, naturliga eller påverkade av annan verksamhet/verksamhetsutövare, ligger utanför ramen för målet

och ska således inte prövas. Utifrån den utgångspunkten får sökanden anföra följande med anledning av Miljö & Hälsoskydds yttrande.

Såsom framgår av tillståndsansökan med underlag är översvämningsrisken i aktuellt område av Kungsbackaån avhängig havsnivån, och inte åns bottentopografi/bottensektion. Sökanden delar inte Miljö & Hälsoskydds bedömning att muddring är ett lämpligt komplement till övriga åtgärder med hänsyn till att sedimenten är så kraftigt förorenade att halterna av flera ämnen kan ge akuttoxiska effekter. En muddring i sådana sediment kan leda till en omfattande och kraftig förorenings spridning i ett mycket stort område nedströms och bedöms därför som olämplig.

Målet avser endast tillstånd till sökt vattenverksamhet. Enligt sökandens mening är översvämningsrisken avhängig havsnivån och inte Kungsbackaåns bottensektion, så som anförts i ansökan och som styrks av utredningen i underlaget till ansökan. Sökanden bedömer inte heller att de sökta åtgärderna kommer att påverka andra delar av ån, såsom området runt idrottsplatsen eller båtklubben, då dessa områden ligger utom såväl arbets- som påverkansområdet. Sökanden bedömer därmed inte heller att den naturliga uppgrundningen i Kungsbackaån och dess eventuella följder för båttrafik och andra allmänna och enskilda intressen ligger inom ramen för målets prövning.

Flera markmiljötekniska undersökningar har genomförts i aktuellt område, såväl på land som i vattenområdet. Slutsatsen av dessa är att leran inom berört landområde inte bedöms vara förorenad. De arbeten som utförs i kontakt med sedimenten i vattenområdet är ytterst begränsade och inskränks till upptagning av ett par pålar till befintliga, pålade bryggor. Utifrån omfattningen av åtgärderna i vattenområdet och de skyddsåtgärder som föreslagits i ansökningshandlingarna, är det sökandens bedömning att omfattningen av de undersökningar som gjorts är tillfredsställande och att ytterligare markmiljötekniska undersökningar inte behöver utföras som en förutsättning för att meddela tillstånd i målet.

Sökanden kommer att inhämta erforderliga tillstånd och godkännanden för verksamheten i enlighet med gällande lagstiftning. För att följa upp och minimera riskerna för negativ påverkan på omgivningen kommer ett kontrollprogram för verksamheten att upprättas innan arbetena påbörjas, i samråd med tillsynsmyndigheten. Kontrollprogrammet ska bland annat omfatta kontroll av arbeten i vatten, skyddsåtgärder för att motverka grumling, mätningar av markrörelser, påverkan på träd och vegetation samt plantering av vegetation och utläggning av bottenförbättrande material för fisk, i samråd med biologisk expertis. Förslag till parametrar i kontrollprogrammet redovisas i avsnitt 4.3, 8.3 och 9.3 i miljökonsekvensbeskrivningen. I avsnitt 8 i ansökan redogörs för de skadeförebyggande åtgärder som avser sanering, grumling och föroreningsspredning vid arbeten i sedimenten. Sökanden motsätter sig att muddring av Kungsbackaåns sedimentbotten ska ingå som en del i verksamhetens kontrollprogram och att detta ska vara en förutsättning för meddelande av tillstånd i målet. Frågan om Kungsbackaåns framtida användning för båttrafik och kommunens framtida planer är inte föremål för prövning i målet. Bedömningen av om de sökta åtgärderna ska beviljas tillstånd ska göras utifrån de idag faktiska och kända förutsättningarna i området.

Sökanden medger att i kontrollprogrammet föreskriva provtagning avseende sexvärt krom och halogenerade lösningsmedel i samband med omhändertagande av sedimentmassor.

Sökanden anför följande beträffande *SGI:s* synpunkter.

Kommunen kommer att beakta de angivna rekommendationerna från SGI. I avsnitt 8 i tillståndsansökan redogörs för de skadeförebyggande åtgärder som avser sanering, grumling och föroreningsspredning vid arbeten i sedimenten. I enlighet med avsnitt 8 i tillståndsansökan föreslås att ett kontrollprogram tas fram för länsvallningsvattnet och för entreprenaden. Framtagande av masshanteringsplan och övriga åtgärder, nödvändiga för att uppfylla föreliggande, rättsliga krav för hanteringen av de förorenade massorna, kommer att hanteras på vederbörligt sätt i samråd med tillsynsmyndigheten.

Sökanden anför följande beträffande *E.ON Energidistribution AB:s* synpunkter.

Kommunen är medveten om att E.ON har befintliga markförlagda kablar inom området. Innan byggnation påbörjas i närheten av dessa kommer en ledningsutsättning av kablarna att utföras.

De befintliga kablarna föreslås ligga kvar i samma läge men att de, vid korsningspunkterna med översvämningsskyddet, friläggs och förläggs i snäpprör, vilket underlättar framtida underhåll. För att den hydrauliska barriären ska vara intakt kringfylls kablarna i korsningspunkterna med strömningsavskärande fyllning. Ett nytt ledningsägarmöte föreslås ske för att vidare utreda befintligt läge för ledningarna, planerade åtgärder och hur framtida ökade kostnader för underhåll av E.ON:s kablar kan undvikas. Regleringen av eventuella extrakostnader som uppkommer, kommer att hanteras direkt mellan parterna.

De markförlagda ledningar som berörs av arbetena kommer att förläggas i snäpprör. Då ledningarna löper fritt i rören kommer de att vara åtkomliga för reparation och underhållsåtgärder genom matning till annan plats. Enligt sökandens bedömning kommer det sannolikt inte uppkomma några extrakostnader för ledningsrättshavare inom arbetsområdet. Regleringen av eventuella extrakostnader som uppkommer, kommer att hanteras direkt mellan parterna.

Sökanden anför följande beträffande *Bostadsrättsföreningen Sjöalléns* synpunkter.

I norr, där området för översvämningsskyddet angränsar till Brf Sjöalléns fastighet Kolla 1:38, är högsta beräknade vattenstånd i Kungsbackaån +2,17 m. Beräkningarna är utförda år 2016 av DHI och baseras på ett högsta högvatten i havet med nivå +1,82 m i kombination med ett 200-års flöde i ån ($Q=60\text{m}^3/\text{s}$).

För den dimensionerande nivån på det planerade översvämningsskyddet har sökanden valt att, utöver denna nivå (+2,17 m), lägga till en säkerhetsmarginal om 0,2 m.

Den norra delen av området får, med säkerhetsmarginalen inräknad, därmed en skyddsnivå av +2,37 m.

Byggnaderna som ägs av Brf Sjöallén är anlagda senare än de som berörs av det planerade översvämningsskyddet samt omfattas bostadsrättsföreningens fastighet Kolla 1:38 av en annan detaljplan. I detaljplanen för Kolla 1:38 (Detaljplan för del av Kolla 1:20 m fl, laga kraft 2003-12-18) är lägsta golvhöjd som tillåts inom detaljplaneområdet +2,3 m. Nivåerna på golvytorna har verifierats med inmätningar utförda år 2016 enligt följande.

Norra byggnaden +2,34 m

Mellersta byggnaden +2,36 m

Södra byggnaden +2,42 m

Eftersom Brf Sjöalléns byggnader har golvnivåer som ligger över beräknat högsta vattenstånd (+2,17 m) anses byggnaderna inom Kolla 1:38 ha ett acceptabelt skydd. Kommunen har därför valt att inte förlänga översvämningsskyddet för att omfatta Brf Sjöalléns fastighet Kolla 1:38.

Samtliga nivåer är angivna i höjdsystemet RH 2000.

Mark- och miljödomstolen har den 22 mars 2019 hållit huvudförhandling och syn i målet.

DOMSKÄL

Föreslagna anläggningar och åtgärder berör fastigheter som ägs av sökanden eller som sökanden genom avtal disponerar. Sökanden har därmed erforderlig vattenrättslig rådighet.

Upprättad miljökonsekvensbeskrivning och övrigt underlag i målet innehåller tillräckligt underlag för att domstolen ska kunna pröva ansökan. Miljökonsekvensbeskrivningen får anses uppfylla kraven enligt 6 kap. miljöbalken.

Från remissmyndigheter eller enskilda har det inte framförts någon erinran mot någon av de åtgärder som tillståndsansökan avser. Domstolen finner att de ansökta verksamheterna är angelägna ur såväl allmän som enskild synpunkt och att ansökan uppfyller miljöbalkens krav på samhällsekonomisk tillåtlighet. De ansökta åtgärderna är inte planstridiga och strandskyddsdispens kan medges. Sammanfattningsvis finner mark- och miljödomstolen inte något hinder mot att tillstånd ges med hänsyn till de tillåtlighets- och hänsynsregler som är tillämpliga i miljöbalken. Tillstånd ska därför lämnas.

Arbetena är planerade på sätt som i möjligaste mån tar hänsyn till föreliggande värden och de risker som följer med verksamheterna. Presenterade skydds- och skadeförebyggande åtgärder är väl avvägda och ska genomföras. Detta bör villkoras. Grumlade arbeten bör begränsas och undvikas helt under tid som framgår av domslutet. Övriga villkor bör bestämmas i enlighet med vad sökanden föreslagit.

Bostadsrättsföreningen Sjöallén har som domstolen tolkar föreningen ett yrkande om att även deras fastighet Kolla 1:38 ska omfattas av översvämningsskyddet. Sökanden har anfört bl.a. att bostadsytorna i föreningens fastigheter ligger på en sådan nivå att dessa inte kommer att bli påverkade av höga vattennivåer. Oaktat om behov finns att skydda bostadsrättsföreningens fastigheter så är domstolen bunden av vad sökanden yrkar. Sökanden har inte yrkat på att utföra åtgärder till gagn för bostadsrättsföreningens fastigheter. Härav följer att domstolen inte kan pröva vad bostadsrättsföreningen yrkat.

Skäl finns att medge verkställighet.

Skäl saknas att sätta ner eller efterskänka den i målet tidigare fastställda prövningsavgiften.

Sökanden har medgett Länsstyrelsens yrkande om ersättning för rättegångskostnader med 18 400 kr.

Mark- och miljödomstolens övriga bedömningar framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 17 maj 2019.

Stefan Mattsson

Roger Ödmark

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Stefan Mattsson, ordförande, och tekniska rådet Roger Ödmark.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.